

KUNNSKAP FRA BARN OG UNGE TIL HØYERE UTDANNING

- BØKER, MAGASINER, FILMER TIL PENSUM OG UNDERVISNING -

Forandringsfabrikken Kunnskapscenter formidler kunnskap fra barn og unge. Barn som er i barnevernet, psykisk helsevern, går på skole eller har erfaring fra rettsapparatet, har *kunnskap* om hvordan det er å møte disse systemene. Deres erfaringer og råd til forbedringer, er **kunnskap fra barn**. Kunnskapen er systematisk innhentet over tid, fra mange barn og unge, og publiseres uten analyser eller tolkninger fra voksne. Publikasjonen kan brukes som kilde på lik linje med forsknings- og praksiskunnskap.

I denne oversikten finner du magasiner, bøker, filmer og verktøyhefter som kan brukes i opplæringen på universiteter og høyskoler. Publikasjonene er tatt i bruk på flere utdanninger. De kan settes på pensum, brukes i undervisning som inspirasjon eller arbeidsverktøy, eller som ressurslitteratur.

Alle publikasjoner, med unntak av bøker, er gratis og åpent tilgjengelig på forandringsfabrikken.no. Del gjerne lenker til publikasjonene på nettsidene deres.

INNHOOLD:

BARNEVERN:.....	2
PSYKISK HELSE:.....	5
VOLD, OVERGREP OG JUSTIS:.....	6
SKOLE:	8
NAV OG OPPVEKST PÅ TVERS:.....	10

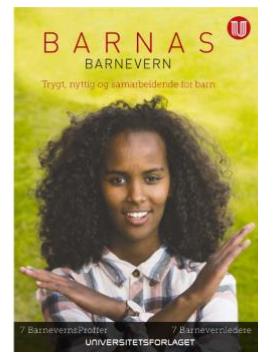
BARNEVERN:

Bok: Barnas barnevern

Forandringsfabrikken/Universitetsforlaget (kommer i september 2018).

Hva er et trygt og nyttig barnevern for barn? Hva er god kvalitet og profesjonalitet i barnevernet? I den nye boken «Barnas barnevern» går BarnevernsProffer og barnevernsledere for første gang sammen om å skrive en bok om godt barnevern.

Bestilles her: [Bok: Barnas barnevern. Trygt, nyttig og samarbeidende for barn.](#)

Bok: Barnevernet – fra oss som kjenner det

Forandringsfabrikken Kunnskapsenter (2017). Hva fungerer bra i barnevernet, og hva må forandres? 62 ungdommer i barnevernet forteller om sine erfaringer med systemet. Her kan du også lese ungdommenes råd om endringer.

Bestilles her: [Bok: Barnevernet - fra oss som kjenner det. Fortellinger fra 62 ungdommer.](#) (s. 1-196).

Verktøyhefte: Mitt Liv – håndbok for kontaktpersoner i barnevernet

Forandringsfabrikken (2017). En praktisk håndbok for barnevernet – laget i samarbeid av unge i barnevernet og fagfolk. Håndboken tar opp verdier og barnesyn, anbefalinger til god praksis, hvordan fagfolk kan samarbeide med barn og unge, og hvordan barnevernet kan få tilbakemeldinger fra barn.

Lastes ned her: [Verktøy: Mitt Liv - håndbok for kontaktpersoner i barnevernet.](#) (s. 1-19).

Kortfilmer: Anbefalinger til god praksis

Forandringsfabrikken (2017). 150 norske barnevernstjenester har vært med på å utvikle anbefalinger til god praksis, i samarbeid med BarnevernsProffene i Forandringsfabrikken. Resultatene presenteres i flere kortfilmer, blant annet om hasteflytting og hjelpetiltak. Dette er nyttig og praktisk inspirasjon for studenter som skal jobbe i, eller samarbeide med, barnevernet.

Sees her: [Kortfilmer: Anbefalinger til barnevernet om god praksis, hasteflytting, langtidsflytting og hjelpetiltak.](#)

Magasin: Klokket mot vold

Forandringsfabrikken (2016). Hvordan kan man gi barn informasjon om vold og seksuelle overgrep? Hva skal voksne gjøre hvis det er mistanke om vold i hjemmet? Unge som har opplevd vold og overgrep deler sine dyrekjøpte erfaringer og råd med barnevernet – og fremtidige barnevernsansatte.

Lastes ned her: [Magasin: Klokket mot vold. Råd til barnevernet.](#) (s.1-35).

Magasin: Forslag til barnevernlov fra BarnevernsProffene

Forandringsfabrikken (2016). Høsten 2014 kom beskjeden om at barnevernsloven skulle skrives «på nytt». Hvordan kunne barnas egen barnevernlov se ut? Unge proffer i Forandringsfabrikken gikk sammen om å lage et lovforslag der barnevernet har barnet som nærmeste samarbeidspartner.

Lastes ned her: [Magasin: Forslag til barnevernlov fra BarnevernsProffene.](#) (s.1-39).

Magasin: SøskenRåd

Forandringsfabrikken (2013). Hvordan kan barnevernet gi best mulig støtte til de barna som har søsken? Hvordan kan barnevernet hjelpe til å ta vare på de gode menneskene i barnas nettverk? Barn og unge gir råd til barnevern og fosterforeldre i dette magasinet, som også inneholder en egen «sjekkliste» til barnevernet om søskenkontakt.

Lastes ned her: [Magasin: SøskenRåd. Råd fra unge i barnevernet til myndigheter, barnevernstjenesten og fosterforeldre.](#) (s. 1-33).

Magasin: MinoritetsRåd

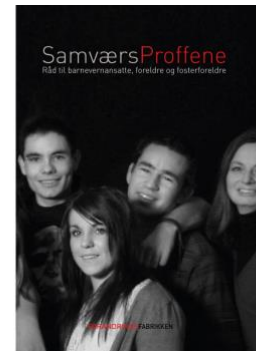
Forandringsfabrikken (2013). Unge i barnevernet med minoritetsbakgrunn gir råd til norsk barnevern. Magasinet inneholder råd om kultur, språk og religion, og om bruk av oppdragervold. De unge deler også tanker rundt kontakt med søsken og familie, og oppfølging i hjemmet.

Lastes ned her: [Magasin: MinoritetsRåd. Fra unge i barnevernet til myndigheter og barnevernet.](#) (s. 1-35).

Magasin: SamværsProffene

Forandringsfabrikken (2011). De fleste barn i fosterhjem har fortsatt kontakt med foreldrene sine. Hva tenker barna om samvær? Hvordan bør de voksne rundt dem samarbeide? Svarene varierer fra barn til barn, men de har mange tanker felles. «SamværsProffene» inneholder erfaringer, råd og anbefalte sjekkpunkter til barnevern, foreldre og fosterforeldre.

Lastes ned her: [Magasin: SamværsProffene. Råd til barnevernsansatte, foreldre og fosterforeldre.](#) (s. 1-38).

Stortingsmelding 1: Det gode barnevernet

Forandringsfabrikken (2011). Dette forslaget til stortingsmelding inneholder råd fra BarnevernsProffene til politikere, om hvordan barnevernet bør forandres. Meldingen er nyttig lesing for alle som skal jobbe i, eller tett på, barnevernet. Her er det mange konkrete forslag om hva som bør være grunnmuren i barnevernet, hva som er gode voksne, og samarbeid mellom barn og ansatte.

Lastes ned her: [Stortingsmelding 1. Det gode barnevernet. Fra BarnevernsProffene.](#) (s. 1-32).

Magasin: Vitaminer til barnevernet

Forandringsfabrikken (2009). Hvordan ønsker unge i fosterhjem å bli møtt av de som jobber i barnevernet? Hva skal til for at samarbeidet kan bli bedre? Magasinet inneholder erfaringer og råd fra både barn i fosterhjem og foreldrene deres. Bør leses av alle som skal jobbe i barnevernet.

Lastes ned her: [Magasin: Vitaminer til barnevernet. Fra omsorgsbarn og omsorgsforeldre.](#) (s. 1-34).

Magasin: BarnevernsProffene – unge i institusjon

Forandringsfabrikken (2009). BarnevernsProffene er «proffe» på å være i barnevernet. I snitt har de unge som intervjues i dette magasinet flyttet 7-8 ganger. Her deler de erfaringer og råd om mange viktige temaer: Om å bli hørt, hva som er gode voksne, flytting, rus – og også hva som er en «drømmeinstitusjon».

Lastes ned her: [Magasin: BarnevernsProffene – unge i institusjon.](#) (s.1-31).

PSYKISK HELSE:

Magasin: Klokhet om rus

Forandringsfabrikken Kunnskapssenter (2018). Forandringsfabrikken har gjennomført en større undersøkelse blant unge som ruser seg. Unge med ruserfaring deler nye ideer til handlingsalternativer for hvordan flere kan komme seg ut av rus. Dette magasinet gir også dyp innsikt i hvorfor unge ruser seg, og hvordan det kjennes ut på innsiden. *Vil bli tilgjengelig i Forandringsfabrikken Kunnskapssenter sommeren 2018.*

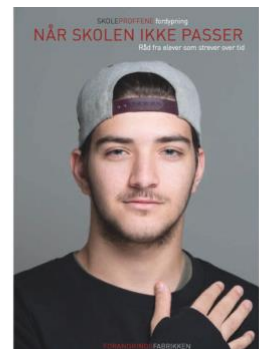
Nettside: Klokhet om kropp

Forandringsfabrikken (2017). Unge fra hele landet deler erfaringer om hvorfor de har endret på kroppen sin. Klokhetomkropp.no er et nettsted som er laget av Forandringsfabrikken, i samarbeid med Rådet for psykisk helse. Unge gir råd om hvordan voksne kan hjelpe dem med å finne andre løsninger når noe er vondt i livet, og hvordan vi kan snakke med unge om kropp og følelser.

Leses her: [Nettside: Klokhet om kropp. Råd fra oss som har endret på kroppene våre.](#)

Magasin: Når skolen ikke passer

Forandringsfabrikken (2016). Elever som strever på skolen over tid deler sine råd og erfaringer. De vet selv hva som skal til for at de både kan trives og lære bedre. Dette magasinet løfter frem unge tanker om viktige temaer som: hva som skaper trygghet og motivasjon, verdier som skolene bør bygge på, og årsakene bak det skolene ofte tolker som «dårlig atferd». *Lastes ned her: [Magasin: Når skolen ikke passer. Råd fra elever som strever over tid.](#) (s. 1-55).*

Magasin: Når sorg kommer brått

Forandringsfabrikken (2016). Barn og unge som har opplevd sorg, og at noe plutselig blir tungt og vanskelig, deler erfaringer. De unge gir også råd til hvordan skolesystemet kan møte de som har det vanskelig på best mulig måte – så de får lyst til å lære.

Lastes ned her: [Magasin: Når sorg kommer brått. Råd om hvordan skolen kan ta vare på oss som har opplevd sorg.](#) (s. 1-47).

Magasin: PsykiskhelseProffene

Forandringsfabrikken (2014). «PsykiskhelseProffene» er Forandringsfabrikkens største publikasjon om psykisk helse. Her er både erfaringer og råd fra unge med erfaring fra BUP og innleggelse. Hva er god hjelp, hva bør gjøres annerledes, og hvordan ville psykisk helsevern se ut om de unge kunne bestemme?

Lastes ned her: [Magasin: PsykiskhelseProffene. Unge med råd til psykisk helsevern.](#) (s. 1-105).

VOLD, OVERGREP OG JUSTIS:

Magasin: Rett og sikkert

Forandringsfabrikken Kunnskapssenter (kommer i mai 2018). Hva skal til for at systemene skal oppleves trygge og rettssikre etter at barn har fortalt om vold eller overgrep? I det nye prosjektet «Rett og sikkert» fra Forandringsfabrikken, gir unge som har opplevd vold og overgrep sine råd til Norge. Her er viktige erfaringer rundt anmeldelser, og råd om oppfølging av barn og unge. Rådene går til politiet og barnehus, barnevern og psykisk helsevern, rettsapparatet og domstolene.

Magasinet blir tilgjengelig i kunnskapssenteret: [Magasin: Rett og sikkert. Om møtet med rettsikkerhetsystemet.](#)

Magasin: Klokhett mot vold

Forandringsfabrikken (2016). Hvordan kan man gi barn informasjon om vold og seksuelle overgrep? Hva skal voksne gjøre hvis det er mistanke om vold i hjemmet? Unge som har opplevd vold og overgrep deler sine direkte erfaringer og råd med barnevernet – og fremtidige barnevernsansatte.

Lastes ned her: [Magasin: Klokhett mot vold. Råd til barnevernet.](#) (s.1-35).

Magasin: Klokhett om kjærestevold og voldtekt

Forandringsfabrikken (2016). Unge som har brukt vold, blitt voldtatt eller hatt en voldelig kjæreste forteller sine historier for å hjelpe andre. De gir råd for at voksne skal få kunnskap og mot til å snakke klokt om vold. Rådene er nyttige for alle som skal jobbe med barn og unge.

Lastes ned her: [Magasin: Klokhett mot kjærestevold og voldtekt. Fra unge som har kjent det på kroppen.](#) (s. 1-48).

Magasin: Ingenbarnsland

Forandringsfabrikken (2015). I magasinet «Ingenbarnsland» presenteres erfaringer fra unge som har opplevd vold eller overgrep. Vold i nære relasjoner er et viktig tema i magasinet. Det er også oppdragervold i familier fra andre kulturer. De unge har viktige råd om hva som er nyttig hjelp og gode voksne hos skole, barnehage, barnevern, politi, helsesøster og BUP. *Lastes ned her: [Magasin: Ingenbarnsland. Fra unge som har opplevd vold og overgrep.](#) (s. 1-36).*

Magasin: JustisProffene

Forandringsfabrikken (2010). Unge med erfaring fra soning, varetekt, glattceller og samfunnsstraff gir konkrete råd til norske justismyndigheter i dette magasinet. De deler erfaringer om hvorfor de ble kriminelle, og sine møter med justis- og hjelpesystemene. De har viktige råd om hvordan unge kan stoppes fra å begå nye lovbrudd. Bør leses av alle som skal jobbe med barn og straff.

Lastes ned her: [Magasin: JustisProffene. Svar til justisministeren om barn og straff.](#) (s. 1-32).

Magasin og film: Gradert info/ utsatt mann

Forandringsfabrikken (2001). Et viktig magasin om et stort samfunnsstabu: gutter og menn som har vært utsatt for seksuelle overgrep. Menn som har opplevd seksuelle overgrep gir råd til samfunnet om hvordan vi kan få flere til å fortelle, og hvordan hjelpesystemene kan møte dette klokt. Aktuelt for alle som skal jobbe innen skole, barnevern, psykisk helse eller rettssystemet.

Lastes ned her: [Magasin og film: Gradert info/Utsatt mann. Fra misbrukte gutter og menn.](#) (s. 1-30).

SKOLE:

Verktøyhefte: Forandre med Varme

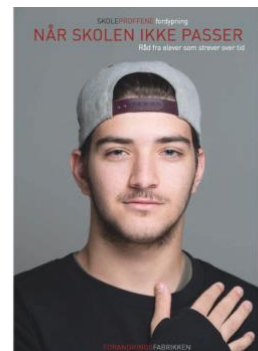
Forandringsfabrikken (2017). I dette heftet har SkoleProffer, elever som er «proffe» på skolesystemet, utviklet mange verktøy for å få flere til å trives og lære på norsk skole. Verktøyheftet gir en god innføring i hva som er en nyttig skole, sett fra elevenes sted, og forslag til mange trivselsverktøy som kan brukes alene – eller i kombinasjon. Passer for alle som vil jobbe i skolen eller barnehagen.

Lastes ned her: [Verktøyhefte: Forandre med varme. Verktøy for trivsel i skolen.](#) (s. 1-61).

Magasin: Når skolen ikke passer

Forandringsfabrikken (2016). Elever som strever på skolen over tid deler sine råd og erfaringer. De vet selv hva som skal til for at de både kan trives og lære bedre. Dette magasinet løfter frem unge tanker om viktige temaer som: hva som skaper trygghet og motivasjon, verdier som skolene bør bygge på, og årsakene bak det skolene ofte tolker som «dårlig atferd».

Lastes ned her: [Når skolen ikke passer. Råd fra elever som strever over tid.](#) (s. 1-55).

Magasin: Å tenke så det knaker

Forandringsfabrikken (2016). Hvordan er det å ha stort læringspotensial, å ta ting raskt? I dette magasinet deler evnerike elever på alle klassetrinn fra hele Norge sine erfaringer og råd. Disse elevene har kjent på kroppen hvordan det er å sitte i timene der de kan det de andre skal lære. De har viktig kunnskap om hva som gir lyst til å lære, og hva som skaper trygge klasserom.

Lastes ned her: [Magasin: Å tenke så det knaker. Råd fra elever med stort læringspotensial.](#) (s. 1-53).

Magasin: Når sorg kommer brått

Forandringsfabrikken (2016). Barn og unge som har opplevd sorg, og at noe plutselig blir tungt og vanskelig, deler erfaringer. De unge gir også råd til hvordan skolesystemet kan møte de som har det vanskelig på best mulig måte – så de får lyst til å lære.

Lastes ned her: [Når sorg kommer brått. Råd om hvordan skolen kan ta vare på oss som har opplevd sorg.](#) (s. 1-47).

Magasin: Forandre med Varme

Forandringsfabrikken (2016). I dette magasinet bidrar over 700 elever fra hele landet med sin kunnskap om hva som gir god trivsel på skolen. Her er elevenes erfaringer og råd om temaer som: mobbing, inkludering, press, anmerkninger, straff og belønning. Dette er et omfattende kunnskapsgrunnlag som bør leses av alle studenter som vil jobbe i skole- eller barnehagesystemet.

Lastes ned her: [Magasin: Forandre med varme. Råd for trivsel i skolen.](#) (s.1-61)

Magasin: Morgendagens skole

Forandringsfabrikken (2015). Morgendagens skole er Forandringsfabrikken's største dybdeundersøkelse på skole. Over 3000 barn er spurt om hva som gir lyst til å lære, og hvordan gode lærere bør være. Samarbeid mellom elever og skole er et viktig tema i magasinet. Her er det mange konkrete og innsiktsfulle råd til morgendagens lærere.

Lastes ned her: [Magasin: Morgendagens skole. Lyst til å lære.](#) (s. 1-66).

NAV OG OPPVEKST PÅ TVERS:

Magasin: Klokhett om NAV

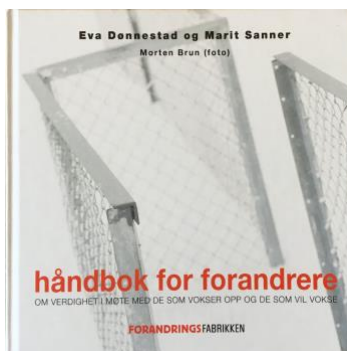
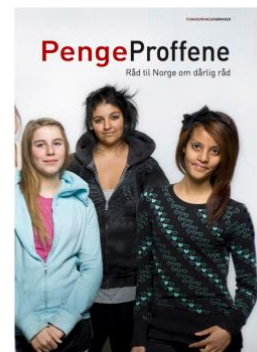
Forandringsfabrikken (2016). Unge i NAV forteller om sine møter med systemet på godt og vondt. I dette magasinet er deres erfaringer om hvordan det kjennes ut å møte NAV, og om veien inn. De har konkrete råd om hva som er gode kontorer og menneskemøter, og hva som er viktig for motivasjon til skole og arbeid videre. Nyttig lesing for alle som vil jobbe i, eller rundt, NAV-systemet.

Lastes ned her: [Magasin: Klokhett om NAV. Råd fra unge voksne i NAV. \(s.1-35\)](#).

Magasin: PengeProffene

Forandringsfabrikken (2011). Hvordan kjennes det ut å ha dårlig råd i verdens rikeste land? Hvordan kan samfunnet gjøre det bedre for unge som sliter? I magasinet «PengeProffene» får man nyttig innsikt fra de som er hovedpersonene i fattigdomssatsningene. De har råd til hva som er effektiv hjelp fra systemene. Nyttig lesing for alle som skal jobbe med barn og unge.

Lastes ned her: [Magasin: PengeProffene. Råd fra unge med dårlig råd. \(s.1-28\)](#).

Bok: Håndbok for forandrere

M. Sanner og E. Dønnestad, Forandringsfabrikken (2006). «Håndbok for forandrere» er en grunnbok for alle som skal jobbe med barn. Boken er skrevet av stifterne i Forandringsfabrikken, og er en inspirerende bok for fremtidige «forandrere» med mange praktiske tips og råd. Boken inneholder grundige beskrivelser av «Forandringsfilosofi» og «ForandringsMetodikk», et tankegods som er etterspurt i foredrag og workshops over hele Norge - og internasjonalt.

Bestilles her: [Bok: Håndbok for forandrere. Om verdighet i møte med som vokser opp og de som vil vokse. Del 2: Nøkler til forandring. \(s. 44-88\)](#).